

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

111/7.04.2014

552
28.03.2014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege de modificare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă*”, inițiată de domnul senator PP-DD Haralambie Vochițoiu (Bp. 813/2013).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare amendarea unor dispoziții ale *Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, după cum urmează:

- modificarea *art. 812 alin. (5) din Codul de procedură civilă*, în sensul majorării de la 10.000 lei (cât este în prezent) la 50.000 lei a limitei valorice a creanțelor cuprinse în titlurile executorii în cazul cărora vânzarea bunurilor imobile ale debitorului poate fi făcută numai dacă acesta nu are alte bunuri urmăribile;

- modificarea *art. 895 alin. (1) din Codul de procedură civilă*, în sensul că nicio evacuare din imobilele cu destinație de locuință nu poate fi făcută mai devreme de 1 an de la data titlului executoriu, decât dacă creditorul face dovada că, în sensul dispozițiilor legislației locative, el și familia sa nu au la dispoziție o locuință corespunzătoare ori că debitorul și familia sa au o altă locuință corespunzătoare în care s-ar putea muta de îndată, iar dacă termenul de 1 an se împlinește în perioada 1 decembrie -1 martie a anului următor, acest termen se va prelungi corespunzător (în

prezent, interzicerea evacuării este stabilită pentru perioada 1 decembrie – 1 martie a anului următor).

Inițiativa vizează, potrivit *Expunerii de motive*, „ca persoanele aflate în dificultate din cauza întârzierii la plata ratelor la diferite instituții de creditare sau la plata utilităților să nu fie evacuate din locuință mai devreme de 1 an de la data titlului executoriu”.

În *Expunerea de motive* se arată că „În România peste 100.000 de cetățeni se află în situația de a fi evacuați din locuințe, fie din cauza imposibilității de a achita ratele provenite în urma contractării unor credite, fie din cauza imposibilității de a achita taxele pentru utilități.” și că „În majoritatea cazurilor, românii au fost victimele instituțiilor de creditare care au introdus clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii”.

II. Observații

1. Codul de procedură civilă instituie, la **art. 812 alin. (5)** teza I, o normă de protecție a debitorului urmărit, potrivit căreia, în cazul titlurilor executorii privitoare la creanțe a căror valoare nu depășește 10.000 lei, vânzarea bunurilor imobile ale debitorului poate fi făcută numai dacă acesta nu are alte bunuri urmăribile sau dacă are bunuri urmăribile, dar nu pot fi valorificate. Refuzul nejustificat al debitorului de a furniza executorului judecătoresc informațiile, lămuririle și dovezile necesare, precum și furnizarea cu rea-credință de informații incomplete în legătură cu existența și valoarea unor bunuri mobile ori a unor venituri de natură a fi valorificate în vederea acoperirii integrale a creanței permit, potrivit dispozițiilor art. 812 alin. (5) teza a II-a din Codul de procedură civilă, declanșarea urmăririi silite imobiliare chiar dacă valoarea creanței nu depășește 10.000 lei.

Precizăm că actuala limită valorică prevăzută la art. 812 alin. (5) a fost introdusă în considerarea gravității urmăririi silite imobiliare, prin *Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010*, forma inițială a Codului de procedură civilă (aprobată prin *Legea nr. 134/2010*) stabilind un prag valoric mai mic, de 5000 lei. Prin aceeași lege, a fost adăugată și teza a II-a la actualul art. 812 alin. (5) din Codul de procedură civilă, pentru a evita ca debitorul proprietar de imobile să se prevaleze în mod abuziv de beneficiul limitei anterior menționate.

De altfel, una din principalele îndatoriri care revin debitorului urmărit în cursul procedurii de executare silită are ca obiect furnizarea de

lămuriri în scris în legătură cu veniturile și bunurile sale, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părți sau în devălmășie, asupra cărora se poate efectua executarea, cu arătarea locului unde se află acestea. Refuzul nejustificat al debitorului de a da lămuririle necesare, precum și darea cu rea-credință de informații incomplete atrag răspunderea acestuia pentru toate prejudiciile cauzate, precum și aplicarea sancțiunii amenzii judiciare de 100 lei la 1000 lei¹.

Legea a impus o condiționare rezonabilă a urmăririi imobiliare, astfel că atunci când creditorul ar porni urmărirea asupra unui imobil pentru a obține plata unei creanțe de până la 10.000 lei inclusiv, ignorând dispozițiile art. 812 alin. (5) din Codul de procedură civilă, debitorul va putea formula contestație la executare, solicitând încetarea unei urmăriri minate de un dezechilibru ce nu poate fi justificat, urmărirea silită imobiliară trebuind să corespundă unei necesități veritabile pentru creditor. Chiar și lipsa unei intenții dolosive, simpla disproporție între valoarea creanței și valoarea imobilului, conjugată cu aflarea, la dispoziția creditorului, a unei alte forme de executare silită indirectă ce poate fi socotită mai puțin păgubitoare pentru debitor și, totodată, satisfăcătoare pentru creditor, trebuie să conducă la admiterea contestației la executare².

Cum s-a arătat în doctrină, urmărirea bunurilor imobile este, incontestabil, cea mai importantă formă de executare silită indirectă, fiind folosită mai cu seamă pentru valorificarea unor creanțe însemnate, neavând însă suplețea și simplitatea popririi, acestea din urmă fiind folosită cu o frecvență mai mare, dar deseori pentru creanțe mai reduse³.

Procesul civil – inclusiv cea de-a doua fază, executarea silită – trebuie să se desfășoare cu respectarea principiului legalității. La rândul său, executarea silită trebuie realizată cu respectarea dispozițiilor legii, dar și a drepturilor părților și ale altor persoane interesate. Executorul judecătoresc este ținut, în tot cursul executării silite, să aibă rol activ, stăruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrală și cu celeritate a obligației prevăzute în titlul executoriu, cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților (ale creditorului, dar și ale debitorului) și ale altor persoane interesate⁴.

¹ Art. 627 alin. (3) coroborat cu art. 188 alin. (2) din Codul de procedură civilă

² A se vedea I. Deleanu, V. Mitea, S. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. III, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 564, inclusiv notele de subsol 3 și 4

³ A se vedea I. Leș, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Ed. C. H. Beck, București, 2013, comentariul art. 812 NCPC, p.1100.

⁴ Art. 627 alin. (1) din Codul de procedură civilă

La rândul său, statul este ținut să asigure, prin agenții săi, executarea în mod prompt și efectiv a titlurilor executorii⁵.

În plus, executorul judecătoresc, în virtutea îndatoririi sale de respectare a principiului legalității și a drepturilor părților, poate proceda la executarea silită asupra veniturilor și bunurilor urmăribile ale debitorului urmărit numai în măsura necesară pentru realizarea drepturilor creditorului⁶. Debitorul urmărit, nemulțumit de măsurile de executare silită dispuse de executorul judecătoresc, are la îndemână și calea contestației la executare, ce poate fi exercitată în condițiile art. 711 și următoarele din Codul de procedură civilă. În ipoteza în care valoarea creanței depășește limita valorică de 10.000 lei - stabilită de art. 812 alin. (5) din Codul de procedură civilă – iar debitorul are bunuri mobile sau venituri urmăribile prin valorificarea cărora s-ar putea asigura realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu (și achitarea eventualelor dobânzi, penalități sau a altor asemenea sume acordate potrivit legii prin titlu, precum și a cheltuielilor de executare), acesta se va putea apăra, pe calea contestației la executare, împotriva unei eventuale urmăriri silite imobiliare excesive, pornite de executorul judecătoresc la cererea creditorului urmărit.

Nu trebuie omise din vedere nici dispozițiile de principiu ale art. 630 din Codul de procedură civilă, care permit creditorului și debitorului ca, în tot cursul executării silite, sub supravegherea executorului judecătoresc, să convină ca executarea să se efectueze, în total sau în parte, numai asupra veniturilor bănești sau altor bunuri ale debitorului (bunuri mobile a căror valorificare permite realizarea creanței), ca vânzarea bunurilor supuse urmăririi să se facă prin bună învoială sau ca plata obligației să se facă în alt mod admis de lege.

Ținând seama și de cele menționate anterior, promovarea soluției legislative propuse prin inițiativa legislativă ar putea conduce la tergiversarea realizării drepturilor creditorului urmărit – cu nesocotirea dreptului constituțional, convențional și legal la un proces echitabil, în termen rezonabil (optim și previzibil) - dar și la potențiala creștere a cheltuielilor de executare – puse, ca regulă, în sarcina debitorului urmărit – determinată de efectuarea unor acte de executare în cadrul urmăririi silite mobiliare care nu au permis realizarea creanței creditorului urmărit.

O eventuală creștere a limitei valorice stabilite de dispozițiile art. 812 alin. (5) trebuie întemeiată pe o analiză fundamentată a premiselor

⁵ Art. 626 din Codul de procedură civilă

⁶ Art. 629 din Codul de procedură civilă

economice și sociale, în scopul instituirii unei norme juridice rezonabile și eficiente.

2. **Art. 895 alin. (1)** din Codul de procedură civilă instituie, din rațiuni umanitare și de protecție socială, o normă de protecție a debitorului obligat să evacueze un bun imobil, potrivit căreia nicio evacuare din imobilele cu destinație de locuință nu poate fi făcută de la data de 1 decembrie și până la data de 1 martie a anului următor. Prin excepție se va putea proceda la evacuare în intervalul de timp menționat dacă creditorul face dovada că, în sensul dispozițiilor legislației locative, el și familia sa nu au la dispoziție o locuință corespunzătoare ori că debitorul și familia sa au o altă locuință corespunzătoare în care s-ar putea muta de îndată.

Soluția legislativă propusă nu este circumstanțiată, cum este cazul celei existente *de lege lata*, măsura propusă conducând la amânarea necondiționată a executării silite pentru un interval de cel puțin 1 an în toate cazurile în care prin titlul executoriu s-a dispus evacuarea unui imobil (cu singura excepție constând în procedura dovezii că, în sensul dispozițiilor legislației locative, creditorul și familia sa nu au la dispoziție o locuință corespunzătoare ori că debitorul și familia sa au o altă locuință corespunzătoare în care s-ar putea muta de îndată).

Promovarea soluției legislative propuse prin inițiativa legislativă ar putea conduce la tergiversarea realizării drepturilor creditorului, cu nesocotirea drepturilor sale constituționale, convenționale și legale la un proces echitabil, în termen rezonabil (optim și previzibil) și la proprietate.

În context, amintim și faptul că, prin „*Propunerea legislativă privind moratoriul pentru amânarea executării silite a cetățenilor persoane fizice din imobile cu destinația de locuință*” (Plx. 192/2013), se introducea o măsură legislativă relativ similară, constând în amânarea, pe o perioadă de 2 ani, a procedurii de executare silită, declanșată împotriva persoanelor fizice ce se află în imposibilitatea de a-și onora creditele contractate sau de a-și plăti facturile la utilitățile publice. Această inițiativă legislativă a fost respinsă de Senat, aflându-se în acest moment la Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională.

3. *Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori* a transpus, în dreptul intern, *Directiva Consiliului 93/13/CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii*.

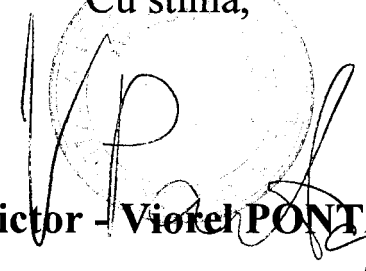
Legea nr. 193/2000, la art. 13 alin. (1) atribuie instanțelor judecătorești competența de a dispune obligarea profesionistului de a modifica toate contractele de adeziune în curs de executare, precum și de a elimina clauzele abuzive din contractele preformulate, destinate a fi utilizate în cadrul activității profesionale. Prin urmare, se conferă hotărârii judecătorești efecte juridice particulare în raport cu regula generală a relativității efectelor hotărârilor judecătorești.

Prin aceeași lege, se atribuie și asociațiilor pentru protecția consumatorului legitimare procesuală activă, aceste entități putând chema în judecată profesionistul care utilizează contracte de adeziune ce conțin clauze abuzive pentru ca instanța judecătorească competentă să dispună încetarea folosirii acestora, precum și modificarea contractelor în curs de executare, prin eliminarea clauzelor abuzive (art. 12 alin. (3) teza I din Legea nr. 193/2000).

În sistemul Legii nr. 193/2000, consumatorii prejudiciați prin contracte încheiate cu încălcarea prevederilor acestei legi au dreptul de a opta între a se adresa direct organelor judecătorești în conformitate cu prevederile Codului civil și ale Codului de procedură civilă și a sesiza organele competente să controleze respectarea dispozițiilor legii (reprezentanți împuterniciți ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, precum și specialiști autorizați ai altor organe ale administrației publice) sau asociațiile pentru protecția consumatorilor.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Victor - Viorel PONTA

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului